

Як висновок слід відмітити, що подібні інструменти полегшують взаємодію з компанією для клієнтів. У виграші тут усі. Клієнти можуть замовити воду швидко і в будь-який час дня і ночі і, звичайно ж, компанія, яка економить на операторах і підвищує ефективність своєї роботи.

Перелік посилань:

1. Digital-маркетинг: основні поняття та інструменти. URL: <https://elit-web.ua/ua/blog/digital-marketing-cho-hto> (дата звернення: 03.05.2023).

2. Що таке CRM-система. URL: <https://nethunt.ua/blog/shcho-takie-crm-sistema-povnij-ghid-po-viboru-crm-dlia-pochatkivtsiv/> (дата звернення: 06.05.2023).

МЕТОДИ ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Ватащук В.Ю., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник : Літвінов О.С., д-р екон. наук, професор
Одеський національний економічний університет*

В академічних працях представлені різні підходи до оцінки інтелектуального капіталу. Багато авторів з метою систематизації та виявлення ознак, спільних у різних методах або для виявлення спільних ознак, класифікують їх за певними критеріями: поєднують методи ринкової капіталізації та рентабельності активів, методи прямого інтелектуального капіталу та системи показників або поєднують цілісні з методами рентабельності активів [1].

Проблема полягає в тому, що вони об'єднують різні підходи із застосуванням кількісних з якісними методами, кількісні грошові з кількісними негрошовими, зовнішні та внутрішні, оцінюючи інтелектуальний капітал як універсальність або прагнучи представити вартість окремих його компонентів чи елементів; деякі методи представляють си-

стематичну цінність інтелектуального капіталу, що проявляється одним індексом, тоді як інші розглядають численні фактори, що впливають на діяльність підприємства тощо [2].

У працях О. Літвінов було розроблено та практично апробовано моделі грошової оцінки інтелектуального капіталу підприємства, які базуються на ринковому, витратному та дохідному методах оцінки.

Ринкова модель базується на визначенні різниці між ринковою вартістю підприємства та вартістю його матеріальних активів, але її практичне використання в Україні ускладнюється наявністю системних проблем діяльності вітчизняного фондового ринку.

Витратна модель використовує частину поточних витрат як капітальні, враховує особливості процесів зношування та відновлення інтелектуального капіталу підприємства. Результати витратної оцінки дають змогу здійснити аналіз структури інтелектуального капіталу та динаміки його окремих складових.

Дохідна модель передбачає здійснення оцінки вартості інтелектуального капіталу підприємства за допомогою капіталізації очікуваних наднормованих прибутків підприємства. Із використанням результатів моделювання вартісної оцінки інтелектуального капіталу підприємства розроблено моделі для розрахунку обсягу вибуття, новоствореної та самозростаючої вартості інтелектуального капіталу, що дало змогу оцінити динаміку, якість та ефективність відновлення інтелектуального капіталу підприємства, розрахувати відносне вивільнення (перевитрату) та цільовий обсяг інвестицій в інтелектуальний капітал [3].

Отже, якщо ми розглядаємо кількісно-грошові методи оцінки ІК, то оцінювати їх необхідно трьома методами: ринковим, витратним та дохідним.

Перелік посилань:

1. Салман Р., Махамад Т. Бн. Засоби вимірювання ІК. *Міжнародний журнал соціальної економіки та мистецтва*. 2012. № 2. С. 19–26.
2. Знаковайте А., Пабедінскайте А. Управління ІК у транспортно-му секторі. *Наука – майбутнє*. Литви, Вільнюс. 2010. № 2 (2). С. 126–133.
3. Літвінов О. С. Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, оцінка, розвиток: монографія. Одеса: Астропринт, 2019. 197 с.

ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ҚҰРЫЛЫС БИЗНЕСІН ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ

Ганиева И.Н., м.э.н., аға оқытушысы

*Л.Б. Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол институты,
Алматы қ.*

Қазіргі уақытта құрылыс бизнесінің инновациялық дамуы ақпараттық-коммуникациялық технологиялармен, ғимараттарды ақпараттық модельдеумен және бизнесті цифрлық трансформациялаудың басқа бағыттарымен тығыз байланысты. Құрылысты цифрландырудың мүмкіндігі мен перспективалары экономиканың маңызды салаларының бірі ретінде тұтастай алғанда экономика цифрландыруға дайын ба, цифрлық ақпаратты беру және сақтау үшін құқықтық база мен ақпараттық құрылым құрылды ма, жоқ па, соны анықтайды.

Елдердің цифрлық экономикаға дайындығын бағалау үшін оның бәсекеге қабілеттілігі мен халықтың әл-ауқатын арттыру үшін ел экономикасында цифрлық технологияларды қолдану белсенділігін көрсететін халықаралық желілік дайындық индексі пайдаланылады. Бұл индекс сонымен қатар цифрлық экономиканың дамуына әсер ететін факторларды бағалайды. Бұл көрсеткіш бойынша жетекші орындарды Сингапур, Финляндия, Швеция, Норвегия алады [1].